

Naix el primer Laboratori Digital de Novel·les Sobre Memòria Històrica

Està dirigit per investigadors del Departament de Filologia Hispànica de la Universitat de València

Naix el primer Laboratori Digital de Novel·les Sobre Memòria Històrica © Europa Press

El grup de recerca MNLAB, dirigit pels investigadors del Departament de Filologia Hispànica de la Universitat de València Luis Bautista Boned, José Martínez Rubio i Llum C. Souto, ha dissenyat el primer Laboratori Digital de Novel·les sobre Memòria Històrica Espanyola.

Es tracta d'un espai digital que integra, d'una banda, un observatori de reflexió teòrica que pretén «aprofundir en els estudis de memòria sobre la literatura», i d'altra banda, «una base de dades relacional amb informació i dades sobre obres que reflectisquen el passat traumàtic,

centrat en la Guerra Civil i la dictadura franquista».

El projecte MNLAB està integrat per una trentena d'investigadors de fins a huit universitats diferents: Universitat de València, Universitat Jaume I, Universitat del País Basc, Universidade da Coruña, Universitat Nacional a Distància, Fundació Alexander von Humboldt (Alemanya), Universidad Nacional de La Plata (l'Argentina) i la Pontificia Universidad Católica de Chile (Xile). Compta, a més, amb la col·laboració d'altres col·lectius com AMESDE, l'Associació per la Memòria Social i Democràtica.

Aquesta base de dades pretén convertir-se en una «eina amb una extraordinària potencialitat per a investigadors en l'àmbit de la literatura, en oferir dades detallades sobre temàtiques representades en les obres, conflictes narratius predominants, tipologia de personatges que apareixen en les narracions o informació paratextual referent als autors i les diferents generacions d'autors o sobre les editorials que han albergat aquest tipus d'obres», subratllen responsables de la iniciativa en un comunicat.

L'objectiu, segons els investigadors, és el de «comprendre de quina manera s'ha construït la mirada sobre el passat traumàtic al llarg de diferents generacions, quins conflictes s'han prioritzat, quins personatges han generat un imaginari col·lectiu i quin sentit ideològic ha marcat cada època literària».

D'altra banda, afegixen, «amb el Laboratori Digital podem analitzar com ha sigut la mirada de les autores –dones– enfront de la dels autors –homes–, quines estratègies narratives han estat les més utilitzades –des dels testimoniats a la memòria familiar– o quina capacitat d'intervenció han tingut les grans editorials per a generar el boom literari de la memòria que s'ha donat en el segle XXI».

En l'actualitat, la base de dades compta amb un primer corpus que supera les 710 obres, dins del període comprès entre 1995 i 2023, escrites tant en català com en castellà, gallec, basc, asturià, anglès, francès, italià i alemany, la qual cosa confereix a l'eina un caràcter

internacional.

Segons els especialistes, «la perspectiva ibèrica és irrenunciable per a entendre el conflicte bèl·lic i la dictadura franquista en tota la seua complexitat territorial».

Aquesta primera fase del Laboratori Digital és el resultat del Projecte Emergent MNLAB (GV/2021/183), finançat per la Conselleria d'Innovació, Universitats, Ciència i Societat Digital de la Generalitat Valenciana.

En etapes successives, el Laboratori pretén incloure obres literàries de diferents períodes –un primer període entre 1939-1975; un segon període entre 1975-1995–, i donar cabuda a gèneres que complementen les novel·les analitzades, des del còmic, el teatre o el cinema.